

Κέντρο Νέου Ελληνισμού
στο Πανεπιστήμιο FU

Γέφυρα από την Αθήνα στο Βερολίνο

ΒΕΡΟΛΙΝΟ ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΑΠΠΑΣ

Το πολυσυζητημένο σκίτσο του Γιάννη Καλαϊτζή με τον Σόιμπλε στο αναπηρικό καροτσάκι, τον υπερμεγέθη φάλλο, τις ναζιστικές κραυγές και τα στρατόπεδα συγκέντρωσης πέρασε σχεδόν απαρατήρητο από τους Γερμανούς. Αλλά έδειξε - πέρα από όλα τα άλλα - πόσο ζωντανά παραμένουν τα στερεότυπα που αναβίωσαν ή δημιουργήθηκαν στη διάρκεια της κρίσης. Ο σκίτσογράφος καταφεύγει στο στερεότυπο του Ναζί Γερμανού για τον Σόιμπλε, τον ταυτίζει με το απόλυτο κακό που κατά κοινή παραδοχή είναι οι Ναζί, αδιαφορώντας για το γεγονός ότι αναφέρεται στον τελευταίο, βαθύτατα ευρωπαϊστή, πολιτικό παλιάς κοπής που διαθέτει η Γερμανία.

Ούτε το εβδομαδιαίο γερμανικό περιοδικό «Φόκους» ενδιαφερόταν πραγματικά για το τι είναι η σημερινή Ελλάδα όταν κυκλοφορούσε τον Φεβρουάριο του 2010 με πρωτοσέλιδο την Αφροδίτη της Μήλου να σπκώνει το μεσαίο δάχτυλο στους «απατεώνες στην ευρωοικονομία». Ενδιαφερόταν για το νέο στερεότυπο του «απατεώνα» Έλληνα χρησιμοποιώντας ως βασικό επιχείρημα ότι μετά την κλασική αρχαιότητα δεν υπάρχει καμία δημιουργική προσφορά πλέον από την Ελλάδα στο πεδίο του πολιτισμού, των γραμμάτων και των τεχνών. Ο συντάκτης του συγκεκριμένου δημοσιεύματος παρέβλεπε (ή αγνοούσε;) π.χ. τα δύο Νομπέλ Λογοτεχνίας που δόθηκαν μεταπολεμικά σε Έλληνες.

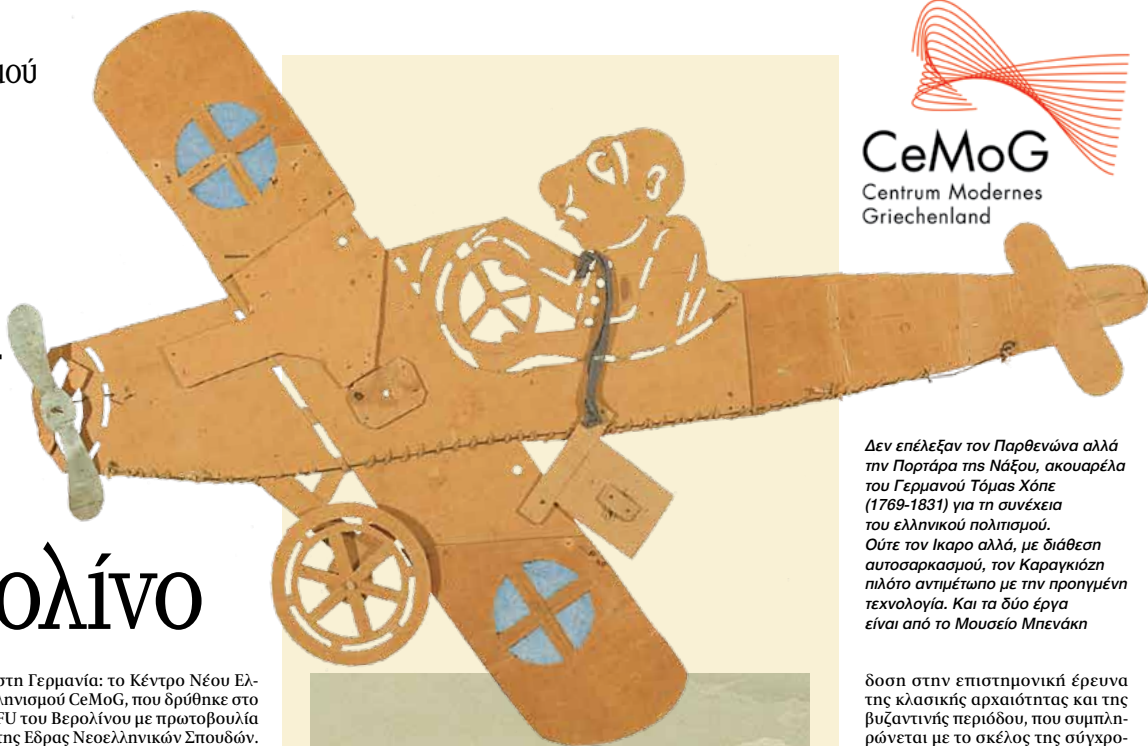
«Τα στερεότυπα είναι ο τόκος που πληρώνουμε στις συλλογικότητές μας και για να απαλειφθούν πρέπει να συζητήσουμε εκ νέου την εικόνα των Ελλήνων για τους Γερμανούς και των Γερμανών για τους Έλληνες» λέει ο Μίλτος Πεχλιβάνος, καθηγητής Νεοελληνικών Σπουδών στο Ελεύθερο Πανεπιστήμιο (FU) του Βερολίνου. Ο διάλογος αυτός αποκτά ένα νέο επιστημονικό βήμα

στη Γερμανία: το Κέντρο Νέου Ελληνισμού CeMoG, που δρύθηκε στο FU του Βερολίνου με πρωτοβουλία της Έδρας Νεοελληνικών Σπουδών. Τη χρηματοδότηση του CeMoG αλύπτει κατά 70% το Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος.

Η ΣΩΣΤΗ ΣΤΙΓΜΗ. Είναι η «σωστή κίνηση στη σωστή στιγμή» είπε ο πρόεδρος του FU, καθηγητής Πέτερ-Αντρέ Αλτ στην εναρκτήρια τελετή την περασμένη εβδομάδα, παραπέμποντας στο κύμα ευρωσκεπτικισμού που εκφράστηκε στις πρόσφατες ευρωεκλογές. «Η Ευρώπη δεν είναι μόνο το ευρώ», αλλά και οι κοινές αξίες που αποτελούν τον συνδετικό ιστό της Ευρώπης, υπενθύμισε η καθηγήτρια Ντόρις Κόλες, πρύτανης της Φιλοσοφικής Σχολής στην οποία ανήκει και το Ίνστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών με το Κέντρο Νέου Ελληνισμού. Αυτές οι κοινές αξίες προσδιορίζουν και την ευρωπαϊκή ταυτότητα, τόνισε στην κεντρική ομιλία ο καθηγητής και πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Βασίλιος Σκουρής αναπτύσσοντας την επιστημονική αλληλεπίδραση στις σχέσεις Ελλάδας - Γερμανίας από τη σύσταση του νεοελληνικού κράτους μέχρι σήμερα.

Το CeMoG συνιστά σημαντική παρέμβαση στον χώρο της Γερμανίας, η οποία διαδραματίζει σήμερα καθοριστικό ρόλο στις ευρωπαϊκές εξελίξεις. Έχει σημαντική παρά-

Η ψηφιακή βιβλιοθήκη ελληνικής λογοτεχνίας είναι ένας από τους τρεις πυλώνες του Κέντρου. Σημαντική πρωτοτυπία του CeMoG είναι επίσης η εκδοτική δραστηριότητα με μοιά τις εκδόσεις Romiosini, που τα τελευταία 30 χρόνια συνέβαλαν σημαντικά στη μετάφραση και προώθηση Ελλήνων συγγραφέων στη Γερμανία

Δεν επέλεξαν τον Παρθενώνα αλλά την Πορτάρα της Νάξου, ακουαρέλα του Γερμανού Τόμας Χόπε (1769-1831) για τη συνέχεια του ελληνικού πολιτισμού. Ούτε τον Ικαρο αλλά, με διάθεση αυτοσαρκασμού, τον Καραγκιόζη πιλότο ανημέτωπο με την προηγμένη τεχνολογία. Και τα δύο έργα είναι από το Μουσείο Μνηνάκη

δοση στην επιστημονική έρευνα της κλασικής αρχαιότητας και της βυζαντινής περιόδου, που συμπληρώνεται με το σκέλος της σύγχρονης Ελλάδας. «Υπάρχει ανάγκη να επεξεργαστούμε εκ νέου τις ελληνογερμανικές σχέσεις - κατοικίες και μετακατοικίες. Μας ενδιαφέρει να ανοίξουμε αυτόν τον διάλογο και να δώσουμε σαφή εικόνα της σύγχρονης Ελλάδας στους Γερμανούς και της σύγχρονης Γερμανίας στους Έλληνες» λέει ο κ. Πεχλιβάνος στα «NEA». Αλλά «δεν πρόκειται για πολιτικό γχειρήμα» διευκρινίζει, η κύρια δουλειά του CeMoG θα είναι τα συνέδρια, οι εκδόσεις βιβλίων, η δημιουργία βάσης δεδομένων και μικρές ερευνητικές υποτροφίες για τη μελέτη της ιστορίας των ελληνογερμανικών σχέσεων.

«Το CeMoG ενισχύει τις υπάρχουσες δομές για την πανεπιστημιακή έρευνα και διδασκαλία και διευρύνει μεταστημονικά το γνωστικό πεδίο συμπεριλαμβάνοντας και τις κοινωνικές επιστήμες. Θα αποτελεί έναν χώρο μελέτης ευρύτερα της σύγχρονης Ελλάδας» λέει ο κ. Πεχλιβάνος. Ενδεικτικές της κατεύθυνσης είναι οι τρεις πρώτες εκδηλώσεις του CeMoG: στο Γερμανικό Ιστορικό Μουσείο θα συζητηθεί «η δικτατορία των συνταγματάρχων στην Ελλάδα και η γερμανική κοινή γνώμη» - αφιέρωμα στον Θανάση Βαλτινό για να αναδειχθεί το έρχο του στη Γερμανία - το πρώτο διεθνές συνέδριο για τον αντιστημονισμό στην Ελλάδα σε συνεργασία με το Κέντρο Έρευνας αντιστημονισμού του FU και το ΕΚΚΕ.

Η επιστήμη από μόνη της επαρκεί για να εκλείψουν τα στερεότυπα, ο κ. Πεχλιβάνος δεν έχει αυταπάτες επί αυτού. Έχει όμως διασφαλισμένη τη χρηματοδότηση του CeMoG από το Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος για την επόμενη οκταετία με μια προσδοκία: «Σε οκτώ χρόνια να μπορούμε να συζητάμε μετά λόγου γνώσεως για τις ελληνογερμανικές σχέσεις».